



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ»

Другий (магістерський) освітній рівень
весняний семестр, 2023 -2024 н .р.

Викладач:

Телефон:

Аудиторія де проходитимуть заняття:

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
кількість кредитів ECTS	3
вид заняття	загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота студента	60

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Я є доступною для консультацій на кафедрі соціально-гуманітарних дисциплін. Ви також можете зв'язатись зі мною телефоном і домовитись про зустріч в інший час. Я заохочую вас звертатись до мене з будь якого питання, яке релевантне цьому курсу, організації навчання, а також питань, які у вас виникатимуть в процесі вивчення дисципліни.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

В мистецькому навчальному закладі неприпустимо обійти увагою психологічні аспекти художньої творчості. Засновник "Аналітичної (глибинної) психології" Карл Густав Юнг вважав, що психологія в якості науки про душевні процеси може бути поставлена у зв'язок з естетикою. І пограничною зоною між цими науками є «Психологія мистецтва». Знання психологічних механізмів художньої творчості служить стимулом для майбутніх митців та дослідників мистецтва в їхньому осягненні мотивів творчої активності особистості і тих складних непересічних шляхів, якими здійснюється творчий процес в мистецтві та науці. Хоча К.Г.Юнг і попереджав, що творчу особистість можна пізнавати за допомогою багатьох засобів, але до кінця вона ніколи не буде розгаданою, все ж, бачиться, слід робити спроби припідняти завісу загадковості з цього хвилюючого уяву феномена.

Буттю людини онтологічно властива креативність. Саме в творчості відбувається формування людини і саме через творчість стає можливим вияв її неповторної індивідуальності. Творча діяльність дає можливість особистості "активно поставати перед світом", бути діяльнісною стосовно світу, надавати йому якості бути красивим, добрим... Тільки в акті творчості людина отримує здатність осягнути безмежжя власного "Я" і втілити його в продуктах своєї життєдіяльності, в тому числі й у мистецьких творах.

Сутнісно праця художника постає символом пошуку ним власного, істинного "Я", бо в процесі творення не тільки вибудовується художній твір, але й формується, розвивається і виявляється індивідуальна сутність творця як духовної істоти. Мистецьке творення як таке відбувається всередині душі, всередині духовного динамізму художника. Через цю індивідуальну інтимність творіння саме й відбувається духовний поступ людства. Мистецький твір – це втілена душа творця і, опредметнений еталон чи ідеал, і, звичайно, ознака інтенції духу, розвитку духовної, творчої культури людства загалом.

МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ

Метою цього курсу є допомогти Вам зрозуміти особливості психічної організації творчої особистості та нейродинаміку мистецької діяльності, а також закласти фундамент доброякісному вибудовуванню етапів творчого процесу.

Цілі курсу передбачають, що в результаті його опанування Ви знатимете: історію становлення курсу «Психологія художньої творчості», особливості етапів художньо-творчого процесу з врахуванням динаміки механізмів збудження та гальмування.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

За результатами вивчення цього курсу Ви повинні:

- досягнути закономірності психічної діяльності в процесі навчання;
- охарактеризувати поняття "творчість", "художня творчість";
- враховувати мотиваційні фактори творчості;
- аналізувати соціально-психологічні виміри статусу митця в суспільстві;
- враховувати чинник емпатії, в професійній діяльності;
- концентрувати свою психіку на виконання поставленої творчої мети;
- практично враховувати психологічні аспекти художнього сприйняття при експонуванні власних творів.

ФОРМАТ КУРСУ

Формат курсу передбачає аудиторну роботу у вигляді лекцій та семінарів, самостійну роботу, а також підсумковий контроль у вигляді диференційованого заліку. Самостійна робота передбачає підготовку до семінарських занять, а також пошук та аналіз матеріалу при написанні есе.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус П.В. Психологія літературної творчості. – К., 2011.
2. Кулка Іржі. Психологія мистецтва. – Харків, 2014.
3. Негус К., Пікерінг М. Креативність. Комунікація і культурні цінності. – Харків, 2011.
4. Оніщенко О.І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання. – К., 2001.
5. Покотило Г.М. Конспект лекцій. – Львів, 2021.
6. Покотило Г.М. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Психологія художньої творчості», Львів, ЛНАМ, 2021.
7. Татаркевич Владислав. Історія шести понять. Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естетичне переживання.- К., 2001.
8. Фрейд З. Художник і фантаування. – К., 1995.

9. Хайдеггер Мартин. Витоки художньої творчості. – К., 2008.

10. Юнг К.Г. Феномен духу у мистецтві і науці.- К., 1992.

ЗАВДАННЯ, ВИМОГИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

ЗАВДАННЯ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Для успішного завершення курсу Ви повинні виконати наступні завдання:

1. Кожне семінарське заняття передбачатиме дискусію та обговорення пройденого на лекційних заняттях матеріалу. В межах кожної лекційної теми Вам буде запропоновано додаткового прочитати тексти для їх подальшого обговорення.
2. Написати коротке формальне есе на задану тему (600-700 слів). Це письмове завдання повинно засвідчити, наскільки осмислено Ви здатні застосовувати теоретичні поняття, терміни та узагальнення цього курсу.

Пропоновані теми для есе:

1. Віхи становлення психології мистецтва у психологічному дискурсі.
2. Художня творчість як психологічний феномен (роль усвідомлюваних і неусвідомлюваних мотивів художньої творчості).
3. Роль фантазії, натхнення і майстерності в художній творчості.
4. Етапи творчого процесу.
5. Проблема генія в мистецтві.
6. Особистість митця: естетичні та психологічні виміри.
7. Незалежність та нон-комформізм митця
8. Біографія митця як психолого-естетична проблема.
9. Залежність типів художніх біографій від історичних епох.
10. Еволюція статусу митця в їхньому зв'язку з соціокультурними пріоритетами.
11. «Подвижництво» та артистизм як різні визначення призначень художньо-мистецьких місій.
12. Психологія художнього сприйняття.

3. Ваше третє завдання буде у вигляді підсумкового усного опитування. Питання, які виноситимуться на залік, охоплюватимуть засвоєний Вами на лекціях та семінарських заняттях матеріал. Орієнтовний план курсу може слугувати Вам дорожньою картою питань, які виноситимуться на залік.

ДЕДЛАЙНИ

Вчасне виконання завдань є важливою умовою цього курсу. Кінцевим терміном складання письмового завдання є 15 тижнів навчання. Ви будете завчасно повідомлені про день і годину складання Вашого есе. За невчасно виконане письмове завдання з Вас зніматиметься 5 балів, а за невиконане завдання - неатестація.

ОЦІНЮВАННЯ

Ваша підсумкова оцінка складатиметься з трьох компонентів. Підсумкове оцінювання вираховуватиметься за наступним алгоритмом.

ЗАВДАННЯ		ОЦІНКА
Відвідування та активність на семінарських заняттях		30 балів
Письмове завдання (самостійна робота)		40 балів
Підсумковий контроль знань (усне опитування)		30 балів
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ОЦІНОК:		
90-100	відмінно	
74-89	добре	
60-73	задовільно	

35-59	незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
1-34	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

консультації в умовах віддаленого навчання

У випадку віддаленого навчання наші аудиторні заняття проходитимуть онлайн у звичному форматі на платформі Zoom. Лінк на проведення занять Ви отримаєте окремою розсилкою по електронній пошті.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН КУРСУ

ТИ ЖД.	ДАТА	ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ	ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	САМОСТІЙНА РОБОТА
1		Віхи становлення «Психології художньої творчості» у психологічному дискурсі		Л.Виготський «Психологія мистецтва»
2		Художня творчість як психологічний феномен. Роль усвідомлюваних і неусвідомлюваних мотивів художньої творчості.		О.Потебня «Про роль психологічних механізмів у творенні форм поетичної мови»
3		Роль фантазії, натхнення і майстерності у художній творчості		З. Фрейд «Поет і фантазія» К.Г.Юнг «Про типи художньої творчості»
4		Нейродинаміка творчої діяльності		І.Я.Франко «Із секретів поетичної творчості»
5			Психологічні механізми творчої діяльності (пам'ять, уява, асоціації)	
6		Ієрархічність творчого обдарування		
7			Проблема генія в мистецтві (І.Кант, А.Шопенгауер, Г.Гегель, Ч.Ломброзо)	

8		Етапи творчого процесу		Написати есе «Що є найсильнішим стимулом моєї творчої діяльності»
9		Особистість митця: естетичні та психологічні виміри		Незалежність та нонконформізм митця Проблема відвертості, щирості в оформленні внутрішнього переживання автора. Талант як визначеність особливої долі.
10			Біографія митця як психолого-естетична проблема Конфлікт любові й творчості в житті митця	
11		Еволюція статусу митця в зв'язку зі соціокультурними пріоритетами		Залежність типів художніх біографій від історичних епох «Ера салонів» як перехід від артистичного до демократичного типу життя Соціально-психологічні, правові, економічні виміри статусу митця.
12			«Подвижництво» та артистизм як різні визначення призначень художньо-мистецьких місій	Становище митця в соціальній ієрархії як фактор мотивації творчості.
13		Психологія художнього сприйняття		Теорія вчування (емпатії) Т.Ліппса

14			Типологія масового та елітарного художнього сприйняття	
15.		«Гештальтпсихологія» як методологічний підхід до психологічного ізоморфізму		Катарсис як процес «самозгорання» афектів і як процес їх посилення
	СЕСІЯ Відповідно до графіка навчального процесу на			
	ЗАЛІК - 2 семестр 2023-2024 н.р.			

ПОЛІТИКИ КУРСУ

ВІДВІДУВАННЯ

Відвідування курсу є обов'язковим. Ви можете пропустити тільки **одне** заняття без пояснення причин вашої відсутності. Якщо протягом семестру Ваша відсутність перевищила присутність, Ваша атестація буде під загрозою. Ви можете виконати всі завдання однак провалити курс через прогули. Виправданням вашої відсутності на заняттях можуть бути такі причини:

1. Хвороба.
2. Події, пов'язані з діяльністю ЛНАМ.
3. Юридичні зобов'язання.
4. Релігійні мотиви.

Обов'язком студента є повідомити викладача про причини відсутності та надати супровідну документацію в деканат відповідно до правил ЛНАМ.

ЕЛЕКТРОННІ ПРИЛАДИ

Використання будь яких електронних приладів (телефонів, планшетів, ноутбуків тощо) є суворо забороненим на цьому курсі. Перед початком занять, будь ласка, вимикніть всі електронні пристрої. Винятком з цього правила може бути ситуація, коли Ви очікуєте важливого телефонного дзвінка. У такому випадку телефоном можна скористатись за межами аудиторії.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: **Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність**. Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності.

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» є такі основні види порушень академічної доброчесності: **Академічний плагіат** – «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства». **Самоплагіат** – «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів». **Фабрикація** – «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях». **Фальсифікація** – «свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень». **Списування** – «виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання». **Обман** – «надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема,

академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування». **Хабарництво** – «надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі». **Необ'єктивне оцінювання** – «свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти». Будь які прояви академічної доброчесності компрометують учасника освітнього процесу, знижуючи якість навчання/викладання в ЛНАМ.

Дисциплінарні заходи щодо порушників академічної доброчесності різняться в залежності від складу порушення аж до позбавлення права атестації. Детальніше про політику академічної доброчесності в ЛНАМ дивіться положення «Про запобігання порушення права інтелектуальної власності та забезпечення академічної доброчесності у навчальній, творчій, науковій та науково дослідній роботі учасників освітнього процесу ЛНАМ» за цим посиланням: (<https://bit.ly/2NQnaIn>).

ПОКАРАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Я очікую від Вас, що всі завдання цього курсу Ви виконуватимете самостійно. Списування, текстові запозичення без посилань на джерела, привласнення чужих ідей без посилання на авторів я розцінюватиму як порушення академічної доброчесності. Якщо ваша письмова робота міститиме плагіат (текстові збіги або привласнення чужих думок), Вам загрожує неатестація з цієї дисципліни.

Зміни в організації цього курсу задля ефективного навчання є виключним правом викладача. Ці зміни, однак, не можуть стосуватись мети, цілей, результатів навчання, а також політики академічної доброчесності.
